

In instinctu enim fratrum suorum carnalium et amicorum quos habebat in curia per litteras apostolicas iterum mandatum est. **V**eniens igitur mor a papa precipit ut regimen abbacie motis cassim susciperet que utique maxima erat in totius apulie et campanie partibus prelatura. **S**eptem enim episcopatus subiaceret abbati illi qui et ipse pontificali officium in omnibus amiserat. si enim uult ergo preclarissimus adolescent nec ordinem vel habitum suum deserere uel la obediencia consensit. **C**ui cum papa concederet ut in ordine et in habitu suo preesset officio noluit ille et clam prolapsus a curia fugit et in coloniā agrippinā uenit. **S**tuduitque in loco illo. quo usque preclarus lector fratrum ibidem frater albertus parissius est translatum. et pro incomparabili scientia theologie cathedram sortitus est. **P**ost quem et idem frater thomas confirmatus solemnitate regimen et cathedram adeptus est. et digno remunerationis honore ad decus ordinis incolumis perseuerat. **H**is narratis non abigo quod bonum opus desiderat qui episcopatum desiderat sed tamen qui non tantum preesse desiderat sed prodesse. **O** vanam multa tales. **S**i ergo consilio et obprobrium eterne pene effugere uolueris cum pre

latis prouidis et perfectis lassos et aberrantes persequere ne per tuam negligentiam aut duriciam depereant aut exemplum

Quod prelatus sit benignus et sollicitus pro pace suada. **Ca. xxi.**

Ec regis benignitas et sollicitudo maxima circa populos et circa regem populi obediencia adeo perseuerat ut nunquam odio a discordia inimice moueatur. **E**cce quod culpandum est uicium nature corrupte ut illud incontaminatum fuit breuis vita et in uoluntatibus apibus et hominibus rapax tam ferali mente transgreditur. **E**t enim gloriosissimus augustinus in libro de ciuitate dei dicit. **N**ihil enim est hominum genere tam discordiosum uicium tam sociale naturam neque omnium contra uicium discordie per cauendum ne existeret uel sanandum cum extransisset natura sanaret humana quam apte ea deus creare uoluit unum de quod multitudo propagaretur ut hac armonice et in multis concordia unitas fuaretur. **Q**uod plerumque in sociabiles et solitarie bestie sunt ut leones uulpes et aquile tygridesque uel uersi qui filijs suis mitis immurmurat et pacata ferocitate blandiuntur. **Q**uis melius quam tumlibet solitarius rapinis circumuolat. **Q**uamquid in signum

pacis coniugium copulat nidum age-
 rat. oua fouit. pullos alit. et quasi
 cum matre familias societatem
 domesticam quanta pace potest
 consuatur. quanto magis homo ipse
 quodammodo nature sue legibus
 ad in eundem societatem pacemque
 cum omnibus quantum in ipso est in
 omnibus optinendam elaborare de-
 beret. ut quod in bestis irraciona-
 bilibus esse probatur ipse homo ra-
 tionalis seruare ostenderet. De
 pace plus elegantissime dicit
 pacem cum hominibus habebis et bel-
 lum cum vicinis. Semper igitur
 dissensio ab alijs incipiat a te re-
 conciliatio. Non est exterius malum
 nostrum ut ad discordiam mo-
 ueat. Intra nos est in ipsius visce-
 ribus sedet et ideo difficiliter ad
 sanitatem venimus quia nos egro-
 tare nescimus. Medicina non re-
 gio querenda est. teum sunt que
 fugis. Te igitur emenda. si vis
 habere iocundas pugnaciones
 comitem tuum sana. Si vis vicinis
 erui longe aviciorum exemplo
 recede. Magnanimes natura pro-
 duxit et ut quibusdam stolidum
 quibusdam pauidum. ita nobis glo-
 riosissimum et excelsum spiritum.
 Quare hoc nisi ut honestissime
 et mitissime viuatur. Multa non
 quia difficilia sunt non audemus
 sed quia non audemus difficilia sunt.

Absolutum humane nature bonum
 corporis et anime pace contentum est.
 Quers quere. Te fuge ut curas
 minuas non ut adiuvatur et tu fi-
 gis onus animi deponendum est.
 Non autem tibi vllud placebit lo-
 cus. illud quod quers in pace viue-
 re. in omni loco positum est. Non mi-
 tum prodest vicia tua proiecis-
 si cum alijs vivendum est. Magni
 animi est placidum esse tranquillum
 et iniurias et dissensiones super
 me despicere. In omnibus que ad-
 versari videntur sic formatis. ut
 nunquam te a forma recta diuellant.
 Valencior omni fortuna est animus et
 in utraque parte res ipse deducit
 beateque ac misere vite ipse sibi
 causa est. prava atque aspera fieri
 di sciencia et assuefactio emollit.
 Non potest gratis constare virtus
 ac si magni estimas omnia sunt sine
 murmuratione comitante. Val-
 miles qui impatere sequitur ge-
 mens. Pacem ille mundo intulit
 natus pacem vivens etiam mortuus
 et sui illi omnia optata reddide-
 rit. Quid ergo illi retribuam
 pro omnibus que retribuit michi.
 Pacem retribuam proximis et si
 persequantur tamen vicem non redda-
 mus. Si autem communit cum omnibus
 hominibus securitas pacis habenda
 est quod illis altis agendum est qui al-
 tioris vite regulis instituti sunt.

ut pote successoribus apostolorum
quibus custodire pacem suam per testamentum
reliquit. Pacem meam inquit do
vobis pacem relinquo vobis. Sed heu
in secularibus personis pro parte cessavit
persecutionis insania et nunc
non tantum clericos quam tamen sors
domini nuntiuntur verum etiam
cernimus et claustrales quam totum deo
esse deberent nunc per fas nunc
per nequias contra prelatum sub
ditos et prelatum contra subdi
tos eleuati et in hiis omnibus iura
ecclesie superent et spernunt et
iura ciuilia asserere iusticiam gla
diosis volunt et armis bellicis ad
inuicem exercent. **¶** Apud pa
piam longobardie ciuitatem no
bilem in monasterio beati petri
extra muros ubi gloriosissimi
augustini corpus cum beato no
bili philo et martire castiano con
ditum iacet quod celum aureum
nominatur sub innocentio huius
nominis papa tercio monachi ab
bate suum crudelissime pemerunt.
quam ob causam digne expulsi
regulares ibidem pro eis sunt locati.
In finio vero germanie ciuitate
nuncelleni episcopus luxurie de
ditus est et rapinis. tandem epis
copatu priuatus est et deiecit. Cuius
loco cum vir nobilis et deuotus fuisset
electus et consecratus et episcopatum re
geret digne deo a predecessore

suo deposito nequiter raptus et oc
cusus. qua de causa a fratre pro
prio deprehensus vicaria morte
punitus est.

¶ Quod subditi obediunt suis pre
latis. **¶** Capitulum xxij.

¶ Iuxta regem maiorem populi
obediencia conseruatur.
¶ Hinc de obediencia pa
rum lacus differendum est que
vtrique conseruata tanto est gravior
in subiectis. quanto per necessita
tem imposita. timoratio in pre
latis. Hanc adam cum uxore po
situs in paradiso transgreditur et
eiectus est. Hanc moyses et aaron
ad aquas contradictionis positi
non seruauerunt. et reprobatio
nis non intrauerunt terram. Hanc
saul electus in occasione agag et
eius populi non seruauit et ideo
regno priuatus est. Sed forte
dicas. de deo deo obediencia non
prelatis. Audi quid dominus di
cit in deuteronomio. Qui super
bierit nolens audire aut obedi
re sacerdotis imperio morietur.
et post parum. Si genuerit ho
mo filium contumacem qui non
audiat patris ac matris impe
rium et coherat obediens con
sent lapidibus eum obruet popu
lus. Non ergo conuenit tale susti
neat a defendat ne fiat quoddam
per inobedienciam vnius hominis

peccatores cōstituantur multa. si
aut scabit beatus paul⁹ aposto
lus ad rōnos. ad thessalonice
ses. **I**n obedientem vitare iubz
quasi ex cōicatu. **S**i q̄s inq̄t nō
obedierit verbo meo p epistolā
hūc nōte et ne cōmisceamini auz
illo. **A**p̄stus deus et homo ut
ewāgelista ait mata subditus
obediuit. s̄ et hoc parū p̄mmo
et pata putatio. **Q**uis ergo o
homo es qui te tibi credere p̄su
mis et regi spermis nō obediēs
regimīni alieno. **I**n īmenf dro
monibz multa milia populi mo
dico gubernaculo se cōmittunt.
Qualit aut obediēdū sit domi
nus in exodo moysi et aaron fi
guralit reprobmitēs dicit. **A**bs
qz tuo ip̄eno non mouebit q̄sq̄
pedē a manū in oī terra egipti.
Moyses et aaron figurā cōtinēt
platoz ad quorū imperiū omīs
subdit⁹ tinet obediē simpliciter
i omī bono. **H**ec obediencia
in q̄busdā religiōibz extendit^r
vsqz ad mortēz scilicet in ordīe
predicatoz et minoz. **I**n alijs re
ligiōibz neq̄q̄ ita est. **E**t vide
rationē quare ab hoīe obediē
dum est hōi fiat dicit in libro
iudiciū obediēte domino voci
hōis sol et luna a suis progressi
bus tardauerūt. **Q**uale autēz
malī q̄dam nostra etate per in

obediēciā male caut⁹ iacent te
feramus. **V**enerabil^r fulco de 27
gādauo natus canoic⁹ apud isu
las fuit. **H**ic ergo ut ip̄e nobis
narravit a magistro iacobo de vi
triaco legato et predicatorē cru
cis contra albigēses rogat⁹ ut se
cum crucem per flādniam pre
dicaret tēnuir. **C**ui cū ihsisteret p
amicos ut eū adiuvaret i nego
cio ecclesie tā necessario et duo
to tēnuir ille secūdo et nullo mō
se futurū asseruit. **T**ūc magis
ter iacobz illū magis preceptūz
timere cōfidēs et ego inq̄t p̄ci
pio vob auctoritate q̄ fūgor ut
in nōie domini ihesu casti in re
missionē omīū peccatorū vroz
illud negoauz assumatis. **C**ui
dicit⁹ fulco nullomodo inq̄t assu
mā. **E**t ego rogo vs ut neq̄q̄
me de hoc vltēus fatigetis.
Mox magister iacobus gūiter
cōmot⁹ i corde et fere vsqz ad la
crimas fatigat⁹ ait illi. **C**ū vti
qz digne possem vos ex cōicare
auctoritate cōmissa. et omī bene
ficio iaz p̄uare p inobediēciam
cōtumacē. **N**olo tamē ne graua
men tm̄ in gere revideat t̄to vi
to. **S**igo tamen deū qui omīum
cordiū est i spectator quaten⁹ red
bat vs non solum ad istud q̄s
spermitis s̄ prorsus invtilez ad
ōne. **H**ira res mox ad hec vba

quarta febris eum cum fluxu ventus inuasit. et usque ad finem vite sue per viginti quinque annos irremediabiliter fatigavit. Et audi lector mirum dei iudicium de hoc viro. cum talis ac tantus esset ut ei dominus ihesus castus sicut per fratrem egidium ordinis predicatorum in gaudis precepimus ante mortem quasi recenter extensus in cruce visibiliter appareret et eum ante finem mensis augusti predicaret moriturum. nullomodo tamen dominus illi in hac vita parcere voluit quin eum pro inobedientia tanto spacio temporis flagellaret. Quid ergo de nobis miseris futurum est qui parentibus inobediētes frequenter fuimus et prelati et deo maxime qui nos creauit et pascit qui tam perfecto viro pro sola inobedientia non peccat. Discant ergo apostoli fidelium cum prelato suo sinceriter et humiliter concordare et circa eum semper obedienciam conseruare. Seruent et pacem prelati subditis et pacem teneant subditi cum prelato ut in subditis honoris et gratie fructus crescat et per hoc in prelato gloria cumuletur etiam in presentia et eternaliter prelatus cum subditis pace omnimoda proficiat.

De subditis prelati orationum suarum impendat. Capitulum xxiiij.

Rex in expeditione a plebe sustollit. Ecce nunc subditis forma datur quem admodum se habere debeant ad prelatum et hoc idem est quod ille magnus prelatus apostolus paulus subditis suis ait. Obedite prepositis vestris et subiaceite eis. Ipsi enim pugnant rationem reddituri pro animabus vestris. Quid est prelatum in expeditione poni nisi contra sathanam in orationibus bellum pugnare. si temptatio subditis irrepserit contra mundum. si persecutio horrore ingruerit contra pacem. si mentem ad luxum inclinare veluerit contra carnem. Et hoc est cum moyses eleuare manus. cum dauid eleuare oculos. cum ana mentem sustollere. ut expugnet preces hostes quos armis secularibus etiam si noauerint nunquam debet. Nec sunt brachia robustorum dauid. brachia militum casti. preces et lacreme. Audiui inquit dominus ad ezechiam orationem tuam et vidi lacrimam tuam. euidentior visus auditu. lacreme enim sunt testes doloris. Nec sunt arma et inimica demonibus et inimicabilia mundo et nobis tutela contra domesticum hostem carnis

Hec arma hec brachia quae spreuerunt et intumuerunt per superbia; contra fluctus elisi sunt et electi. **U**nde dauid in planctu super saul et ionatham imprecatus est dicens. **M**ortes gelboe nec ros nec pluvia veniat super eos ubi ceciderunt fortes israel quia in te abiectus est clipeus saul in excelsis tuis ionathas interfectus est. **S**aul et Ionathas prelatos signant. quod idcirco in gelboe preter dictum quia in ea idest propter eam et notat superbiam abiectus est clipeus fortium idest pacia quam vincere in bonum nequaquam debuerunt. **U**bi satis egregie quidam verficans dixit. **M**obile vincendi genus est pacia. **V**icit. **Q**ui patitur. si vis vincere discere pati. **E**t notandum quod mons gelboe superbia signat. dicitur enim coaceruans ubi sub audis in die dei secundum apostolum in die iudicii in qua attestante propheta omnes ipsi quasi ignis consumantur. **N**ichil enim deo indignius superbia et illa maxime quae nunc sceleratissima regnat prelatorum. an non dicam potius clericorum. **T**u ergo verus saul prelatas mitis et humilis et ionathas colubus domini in expeditio ne possit non extollas cornua sicut thaurus sed in mitans precibus tuorum subditorum qui te secum

sustollant ad celum et sine bono illa quae te arant negotia concludentur. **Q**uante autem virtutis apud deum omnes fideles ac maxime perfectorum existant in evidenti miraculo videat cum ipse iacobus apostolus dicat. **M**ultum valz oro iusti assidua. **N**oui vite sanctissime mulierem in preteritis brabacie de qua ut melius credas sequentia modum vite compendiose describam. **I**n breui tugurio lapideo reclusa erat. locum ferream portabat ad carnem et super locum ex ceteris pilorum alium quod per medium loci acriter pungebatur. super durissimos cornutos lapides in discretis temporibus nudis pedibus reulebat ter tantum in ebdomada pane in bimidia parte mixto cineribus et piscato lirineo in mensa et potestere vescebat. **H**ec plures sibi in orationibus commendatos domino cotidie suppliciter offerebat ut eos sua clemencia ab omnibus aduersitatibus tueretur. **E**t audi summe ammiracionis miraculum ut ipsa met michi dixit. **I**n momento quantum de omnibus in oratione memor erat defectum virtutis et gratie ita notabiliter senescebat ac si lesionem corpalem in aliquo articulo corporis vel membro suo sentiret. **Q**ua propter certissima

comprobacōne cognoui multos
valde a diuturnis temptacōibz
periculis et aduersitatibz eius
oracōibz fuisse libeātos. **¶** De
hac psona indubitabile miracu-
lum ab omnibz ferebatur. **F**ilia
fuit vix paupum et cum puel-
la nundum septennis miro fer-
uore spiritus interioris traheret
rogauit patre cum lacrimis vt
sibi psalteriū comparet. **C**ui pa-
ter. **¶** Si filia psalteriū compabo
q̄ vix tibi cotidie panē lucrari
sufficit. **¶** Hec illa cōsa ad ma-
trem casti orauit et dixit. **¶** Ma-
ter casti da m̄ psalteriū qd̄ pa-
ter dare nō potest et ero ppetua
āilla tua. **I**n hac simplicitatis
proce pseueāuit illa p annū. **E**t
ecce i somnis apparuit ei beata
vgo fecēs vt ei videbat in ma-
nu duo psalteria dicēs. **A**ccipe
nūc filia mea quodcūqz ex duo-
b⁹ elegeris. **N**ec mora. vbi cū
maximo tripudio elegit vnū.
Disparēte beata vgie puella de
sommis euigilās nichil iuenit i
maibz suis et illam se conq̄res
a m̄e casti flere cepit vbreime.
Quod cū audiuit pater irasit
filie et osolat⁹ eā vade inq̄t tm̄
diebz dñicis et festiuis ad magi-
strā que filias diuitū psalterium
docet primo discens legere et
postea beata maria psalterium

tibi forsitā parabit. **M**ira res
quod vbi puella simpliciter ac-
cepit et ad magistrā q̄ filias di-
uitum docebat venit psalteriū
insperit et legit et sic beata ma-
ria multo miraculohus pro mis-
sum sue dignacionis impleuit.
Quod vbi viderunt honeste p-
sone et diuites matrone per-
rochie emerūt puelle psalteriū
et sequēti tpe cū eā i casti serui-
cio alacre cerneēt et deuotā ei-
dem iuxta ecclesiā cellulā p re-
clusorio locauerūt. **S**ubtollas er-
go prelatū amīcū vlt̄ p̄mū cō-
missū tibi oracōnū iuuamie. **E**t
scias p certo q̄a qd̄ illi ipendis
tibi ip̄i repēdis et sis dignior in
ap̄is exaudiri i eo q̄ dignatus
es alijs misereri.

¶ Q̄ pfectiores subditi platos i
officijs releuent. **C**api. xxiiij.

Fessū regē hūeris subtol-
lunt validiores ex toto
portant. **I**mpossibile ē
quēqz fortissimū nec q̄ s̄b mag-
nis et cōtinuis oneribz fatigari.
Fatigatoz aut psonā gygas ge-
mine substācie cast⁹ dñs oim i
se suscepit dicēs. **¶** O gñacio pra-
ua atqz puerla q̄ diu ap̄d vos
ero q̄ diu vos paciar. **E**t vnde
o piissime benignissime atqz
prestolātissime ihesu tū isolite

tam amare exclamacionis infatigacionis suia. **U**tiq; quia ad generationez priuā incorrigibilitate. peruersam incredulitate tāto tpe detinetur. **C**orrigas ergo mores qui subditus es disciplinis salutarib; erudire. quasi asinus fortis supponas mandatis dei humeros ad portandū et fatigacionibus festum i humeris subleuabis. **V**alidiores autē diuine hī qui casmata meliora sectantes non solū subesse s; etiā præesse nouerūt. **E**t hī sūt officia quicūq; prelatorū gerūt et in hoc ex toto portant. supponentes inq; apostolū i caritate.

In puincia sweuie priorissaz ordis p̄bicatorū nup fuisse fratru namōe p̄cepim⁹ que in sancto et p̄fecto regimine subditarum membris om̄ibus fatigata et contracta iacebat. **P**riorē ergo tuncensem fratrum predicatorū qui sororib; p̄erat occulte priorissa demandās se absolui rogat cū lacrimis maxime cū eum super hoc diu atq; rogauerat cū adhuc sanior esset atq; validior mō ita uero cōtracta cū esset ut nullum membrū preter linguā mouere valeret. **M**otus autem prior lacrimis et invaliditūe deprecantis cum ea; absolueret voluiss; totus cōuent⁹ ad

pedes prioris prostratus rogat vberē plorans ne illam ab solueret a p̄oratu quia se ad obediendum illi ouent⁹ patum sp̄s det q̄ diu uicē ad uerba formāda in p̄ceptis et exhortacōib; ordis extollere p̄ualeret. **R**ec videns prior et multum consolatus et edificatus sororum uerbis priorissam eis cū tali in ualitudine derelict. **D**eputant ergo illi sorores quatuor que cibant eam et sponūt ac uertūt in lecto portant ad ouentū ad capitulum tenendū. **A**udit illa culpas et corripit exhortat singulas ad ordinem seruandum ordinat et negocia monasterij nec in aliq; deperit per eam illi prouideat spirituali uel etiā corpali. **R**ec diu postea q̄ i tali defectu a p̄mote relicta ē laborib; cōpassa sororū que eam humanissime pertractabant. cōuentu quodā die i refectorio comedente facit se ante altare ieccliam deperit. **R**ecedētib; ergo sororib; eleuato vultu ad corpus cristi in p̄pide cum lacrimis dixit. **T**emp⁹ ē domine ut onere p̄lacionis absoluar et corpe. **S**ed quia placet tibi sic qualiscūq; adhuc gemam et laborē sub onere. **R**ogo te per tuā nimīā bonitatem; ut sororū mearū laborib;

parcas et corpus meum restitu
as sanitati. vlt tibi placeat vt
proius absoluar. **H**ic res. **A**d
hec protan⁹ verba priorissa ex
iliuit in pedes et obuia conuen
tū sororum de refectorio cū de
cantacōne miserere mei deus sub
ito venienti cum pre amminacio
ne sorores fugere voluissent i
clamat dicēs. **P**riorissa vestra
ego sum nolite timere. **H**or so
rores mutata gratiarum actio
ne pro psalmo ymnū. **T**e deum
laudamus pro cēdentes in eccle
siam decantauērunt. **O** vere dig
na remuneracio subditorum. **S**
heu q̄ pauci sunt hoc maxime
tempore q̄ portare velint et non
pocus portare. **E**xercēt officia
vt querant que sua sūt nō que
ihesu casti. **C**erte iudas fir eāt
et loculos habēs plenos ea que
mittebāt portabat. **E**t q̄a sem
per infidel⁹ infideliter agit. mur
murat cōtra dñm veritatis. eo q̄
passus ē preciosū yngētū super
caput eius sacatissimū diffūdi.
Male ergo inuidus pietati as
suescit in peius et precio vili di
stahit salutis auctorē. **C**redis
ne iudā istū officiariū aliquē
imitari. **N**on dubites. **S**ubtra
hūt nōnulli tales prelati. sub
trahūt fratres. subtrahunt et
egemis. implent masubia. **E**t

si cupidi sūt honoris aut glorie
student interū paritati. donec
aliqua dignitas pateat q̄ medi
ante symonem cōsequant. **N**ec
in hoc tantum diei sufficit ma
licia sua. sed et si locus occasio
nis fuerit surgunt in patrem p
prium patricide sicut iudas in
dominum et per complices clā
corruptos si quibus finistis ac
cumulant grauiora et vbi hec in
ueniri non potuerunt fingūt mē
bacia et per hec sacramēta fir
mata deuorant innocentem. vt
pro eo regnēt aut regnare faci
ant ypocritam per quem exer
cere et facere poterunt quod in
tendunt. **N**ec plerumq; paten
ter et si quando latenter pos
sunt hoc faciunt. ne in suspicio
ne malignitatis veniant aut
doli. **S**ed absit vt frustratur sen
tencia veritatis qua dicitur.
Nichil operatū quod non reue
letur nec absconditū quod non
sciatur. quod patuit in iuda qui
suspensus crepuit medius et dif
fusa sunt oīa viscera eius. **N**o
stra tēporis iudas credis ne pa
ti similia. **N**ime dubites. **A**d
modicū dissimulare potes neq̄
ciam s; nō in longū. **A**ccedit ci
cius vltra q̄ credere potest pti
nenter aut imptinēter occasio
p quā nō tm̄ ista malignitas i

integrū patrat. **W**peccatū vere
aīda vulgans audacia vris ab
dicens nephanda feraliter ut
per fas et nephas in ore idisse
rētre ōnium abhōiabilis habea
ris. **N**ec cōfidas fame ante for
sitā habite. **A**bsolon enim & si
pulcheram⁹ in omni israhel. p
eo tamen q̄ nīsus est cōtra pa
trē suspensio iugulat⁹ triplici
hasta confoss⁹ est. **C**ave ergo &
tu ne hasta fede cōsciēcie. hasta
turpis ifamie. hasta gehēnalis
pene postmodum transfigaris.
Horum tot exempla q̄t regna.
Unū tamen referam euīdens in
subiecto. **E**rant in flandria si
aut a p̄s bitero terre illi⁹ cogno
ni duo vici diuites qui contra se
grauiter imīa oportunitate; q̄
rebāt qualiter vn⁹ alter⁹ capet
vī necaret. **E**rat autē quidā ne
quissim⁹ qui vnus seru⁹ fuerat
& nūc alteri seruebat. **A**d hūc
ergo cui olim seruierat ille veni
ens cōquest⁹ est de domino cui⁹
ad p̄sens erat seru⁹. hī q; fo
re per facile ut eius manib; illū
tradat. qui gaudis otuuo pa
ct⁹ ē pecuniā illi dare. & spospō
dit. & erīde nacta oportunitate
dominū tradibit in man⁹ imīi
ci. **Q**uo ocaſo venit p̄ditor ille
ad amicos partis aduersē & si
mili dolo tradendū illis optulit

ocasiōē. **C**redēbat enī zelus p
dicōis in p̄mo ē mib; nisi solis
illis aīm quibus pact⁹ inierat
latuisse. sed non sic eāt. **E**pre
hensus ergo ab illis quib; tra
dere voluit occasiōē oblat⁹ ē iudi
ci & suspensus turpi morte neca
tus est. hī zelus eius facto turpi
oci postmodū claruit. **A**mīcorū
enim p̄cib; patibulo depōi p
missus est & in terra sepultus.
Nec mora sequēti nocte aīm se
pultus fuiss; ignoti canes sepul
tum multis vidētib; extirpēt.
et membra inter se miserabili
ter discerpserūt.

Quod subditi i morte boni pla
ti iure trahent. **C**api. xxx.

Regem si mori cōgerit
tristē popul⁹ circa ei⁹ fi
nera glomeratur spectā
tesq; ex animē lugēt. tūc si sub
ueiatur eis fame moriūtur. **S**e
uolue textū. veteris & noui testa
mēti aliarumq; gēciū libros. nō
inuenies in gestis filiorum hōi
num tātū; piaculum quale nūc
in apibus vides q̄ filij pro patē
tib; mortis dispendiū incur
runt nisi q̄s forte patrem aut
q̄s min⁹ est animatū vindicare
volens ocaſum aut lesum mor
tem inarceat male aut⁹. pa
tres autē; pro filiis. viros pro

feis et eōuerso sepe inueimus.
 Iugēt ysaac matrem. Joseph lu
 get et patrem. Optauit iacob fi
 lium sequi lugens ad inferos.
 Dauid mori pro absolō. s; filiū
 pro patre mori velle vel mortuū
 non inueni. Quare autem hec
 pietas cōuertibilis non exstat
 vt fuit parentes pro filijs et fi
 lij pro parentib; moriantur. no
 tari hic quidem potest humane
 nature corruptio. nisi forte iux
 ta quosdā illum nature ordinē
 iudicamus vbi videtur humor
 de radice arboris in ramos extē
 di sed non de ramis humorem
 ad radicem equali mensura reci
 procar. ¶ Spiritualiter tamē
 legimus filios pro patre mortu
 os cum gloriosos martires pro
 casto regeneratore omnium vs
 q; ad penallissimas mortes sang
 uinē cernimus effudisse. Hac
 morte fm prophetam nichil vidi
 mus preciosius hīs q; cristū ad
 huc reciproca dilectione in su
 is intimis completuntur. De
 hoc etiam in libro de naturā re
 rum strophados figurate valde
 describitur. Arpia avis est in
 deserto indie in loco que strago
 poles dicitur iuxta mare ioni
 cum rapinis insatiabilis fere
 semper faciem hominis habet
 sed in se nichil virtutis huma

ne. nam ferocitate depredat in
 sanit grassatur ultra humanū
 modum. Hec avis primum ho
 minem quem viderit in deser
 to fertur occidere. Inde aq; for
 titu aquas inuenit et faciem
 suam in aquis fient cōtempla
 ta. mox sui similem hominem
 se occidisse prospiciens tūstaf
 non modice et hoc aliquando
 vsq; ad mortem vel plāgit mor
 tuum omni tempore vite sue.
 Cuid avis ista crudelis nisi ge
 nus humanum significat. que
 beluina quidem semper ab ipso
 mundi exordio inuicem sibi fe
 ce citate insaniuit et grassata
 est. Ad hoc tandem flagitium
 immane peruenit vt omnium
 creatorem de minum ad redemp
 tionem suam in deserto seculi
 huius suscepta forma hominis
 venientem despiceret et occide
 ret saluatorem. Quis ergo ho
 mo tam crudeliter inhumanus
 dei filium hominem inter hoīes
 et ppter hoīes factū et a se idest
 sui causa pempam i scripturis
 scīs velut i lucidissimo speculo p
 spiciēs nō hōeresat. et totis vis
 cerib; passus ocaso nō amori
 atur mortuo vel irremediabili
 bus lacrimis eum cotidie lamē
 tetur. Vnde iob. visitans specē
 tuā nō peccabis. Et paulus ab

hebreos. Recogitate inquit euz q̄
talem a persecutoribz sustinuit
tribulationez. si fuerimus socij
tribulationum etiam et consola
cionuz. Et si cōpatimur conteg
nabimur. **E**ream⁹ ergo ad eū
extra castra i ppetuum ei⁹ portā
tes. dicas cum dauid. **Q**uid re
tribuas domino pro omnibz q̄
retribuit michi. et consulu inter
no respōdet. **C**alicem salutatis
domini id est ihesu accipiam et
nomen casti ad meā sufferēciā
iuocabo. **Q**uis enī ex se ad hoc
pdoneus. **O** felicem hominē vi
cē casto reddere cupiētē. **O** bea
ta mors et p̄cipioz omni vita
duz anima ī morte tenebras ex
cuciet morosius cruciādo et ictū
splendentis gladij p casto mo
mentaneum formidabis. **E**cul
vino. graue me pondus corpis
mei astūgens alligoz. etia; for
tuna felix ī felicissime p̄stāscēs
et non beatū me partem vbi tali
morte fūct⁹ exapiar. **M**oriat er
go definam egrotare posse defi
naz alligari posse. definā mori
posse. **M**ortem ergo ut nūq̄ ti
meas beatam semper adopta.
Magna res est et nō diu dicen
da cum hōra illa inuitabilis ve
niat equo animo abire. **V**iuere
noluit qui mori nō vult. **V**eniē
tem mortem nemo hylaris acci

pit nisi qui se ad illam diucius
p̄parauerat. **E**t reuera ut dicit se
neca. **H**onestā turpitudine est mo
ti p bona causa. et ego dico ho
nestissima pulchritudo est mo
ti momentaneē et sempvitas.
Vixim⁹ enim ut morer mur. s̄
quo fine viuēdum est. **F**inis au
tē legis ē cristus et maxime
legis mortis ad iusticiāz omni
credenti. **N**eq; enī dignus est
aliq; beata morte nisi vitā desi
derādo futurā vehemēter exop
tet. **Q**uō autē ī exemplū hui⁹
materie contingat referamus si
cut a fide dignis accepimus.
Circa annuz domini ab ī carna
cōe. **M**.cc. xvi. quidā m̄vir fide
lis et bonus de opido dinanthea
mare trāsiit et ingressus terrāz
sanctam loca singula in quib⁹
pedes domini stetisse quibz bā
indicijs ferebantur multa deuo
cōne et lacrimis visitauit. **C**ūq;
venisset ad locū caluarie vbi re
demptorem nostrz audiuit mor
tis angustias et crucis supplicia
um pertulisse grauissime suspi
rijs ingemiscens cum clamore
valido et lacrimis dixit. **Q**uid
tibi benignissime domine qd ti
bi criste retribuaz pro omnibz
que prius amator amabilis iq̄
mirabilis tribuisti. **V**idi p̄us lo
ca in quibus natus et ī hoies

conuersatus doctrinam euange-
licam predicasti et diuinitatis
tue indicta per miracula demō-
strasti. **H**ec quidem ob amo-
rem et reuerentiam tui sincero
corde complexus sum. hūc vero
locum passionis et mortis tue
equo animo videre nō possum
ubi clavis crucifigi terebrari
lancea. et animam pro nobis
tradere voluisti. **H**ec ut beatus
ille perorauit exclamans rup-
tis vitalibus cordis venis spira-
tum exalauit. **S**ed et de fra-
tre voluando priore ordinis pre-
dicatorum in argentina ciuita-
te theonomie rem mirabilissimā
et deuotam proprijs oculis vi-
di. hic ut fratres michi testa-
tissima veritate narrauerunt
semper fere siue gradiens siue
sedens pollice signum crucis in
pectore depingebat. **C**ontigit
autem ut magunciam veniens
infirmicate decumberet. et in
grauescente morbo cum mira
alacritate spiritūs moreretur
et apud fratres minores sepe-
liretur ibidem. **N**ondum enim
tunc fratres predicatorum in
eadem ciuitate locum habebāt.
Quo audito fratres in argenti-
na duos fratres pro fratris de-
functi corpore direperunt. sed
frustra quia fratres minores

sepultum reddere noluerūt. **C**ō-
tigit autem post ānos paucos
ut fratribus minoribus ab locū
aliū transeuntibus fratres ite-
rum de argentina duos fratres
in magunciam pro dicto prio-
ris corpore destinarent. qui si-
ne contradictione acceptis rel-
assumptis ossibus in argenti-
nam prospere reuertūt. **Q**uid
plura. **O**ssa diligēcius fratres
abluētes os pectoris cui ex vtra-
q; parte coherent costae superi-
us insignitum cruce operosissi-
ma reppererunt et hoc quasi sac-
tum cordis interius. **E**rat autē
crux ut ipse ad hoc videndum
quadraginta miliaribus labora-
ui et vidi oculis. vidi i cōsis me-
dio ex substantia ossea spissitu-
dinem euidentissimam eleuata
tabus superioribus brachijs cru-
cis equalis longitudinis et in
feciori brachio decentissime lō-
giori. extremitates vero trium
brachiorum superiorum instar
repandi lilij reuolutas. et bra-
chiū inferius quasi truncato de-
ret insigi exacuatum habebat.
Quid igitur in signo corporee
crucis in osse pectoris nisi mor-
tis casti in mente prius habita
stigmata passionis. **E**t quid
in folijs repandi lilij in crucis
extremitatib; nisi mundissime

castitatis infigne quod ad memo-
 riam mortis casti fideatissime
 fixum gerebat in carne. **¶** Cui
 secretus in brachie partibus
 pretergatiue sanctitatis puellaz
 de qua per vendicos fratres cridi-
 nis predicatorum manifestissi-
 me probatum est. quod per assiduam
 meditationem passionis et vul-
 nerum casti in latere eius vuln-
 ingens per plures annos appa-
 ruerat. et de ipso vulnere sanguis
 fere continue in multa quantita-
 te profluxit. Cuius itaque sang-
 uinis particulam ad euidentiam
 tanti miraculi vidimus diu in vi-
 treo vase seruatum. nec coloris
 mutasse speciem vel odorem. **¶** Ad
 idem de quodam martire prope
 nostra tempora vendica relatione
 suscepi. quia cum captus cuidam
 gentili tyranno seruiret. et ille
 eum honestissime tractaret. mar-
 tir autem gemebundus incede-
 ret. miratus causam tristitie quare
 et quare cum seruis aliis non gau-
 deret. Cui martir. cum aliis in-
 quirit gaudeo. sed semper tristis ice-
 do. quia dei mei memor mortis
 continue in corde meo eius passi-
 onis stigmata porto. **¶** Hoc mox
 ut tyrannus audiuit. grauiter in-
 dignatus et ego inquit expenat
 que dixisti. **¶** Nec mora exrepto
 re vocato iubet apertum pectore mar-

tris cor eius euelli et per medium
 aultro secari. **¶** Obstatum immanitate
 tyranno cum suis res miranda conspi-
 citur et pro sigillo patris una cor-
 dis altera crucifixi christi ymagi-
 nez statim repit. **¶** Quo viso ty-
 rannus mox credidit et cum omnibus
 suis sacrum baptismum suscepit.
¶ Quid mirum cum per prophetas a cri-
 sto fuerit repromissum. **¶** Si pos-
 fueris inquit per peccato animam
 tuam videbis semen longeuum. et in
 manu tua voluntas domini dirigetur.
¶ Quid est semen longeuum nisi cri-
 stianum nomen usque in consummationem
 seculi dilatatum. **¶** Et quod est in ma-
 nu filii patris dirigere voluntatem
 nisi fideles quosque conuersos ad
 fidem operibus bonis insistere et ad
 regnum pertinere quod non habet
 finem. **¶** Regem ergo bonum prelatum si
 nos apud fideles habere et mori
 contingerit iure nos tristitia nemo
 sapientium reprehendet. immo potius
 in boni prelati morte gaudentes
 etiam scelestissimi quique quasi per-
 uisores et nequissimos condemnabunt.
¶ Hec de regibus apostolus. hoc est prela-
 tis fidelium dicta sufficiant. **¶** Nunc
 autem graciosus ad apostolum populos
 transeamus.

**Explicit liber primus
 de prelatibus tractans.**